

VENEEN KATSASTUS 2020

Katsastustoiminnan perusteet

Katsastuksen tarkoituksena on ylläpitää ja kehittää veneilyturvallisuutta ohjaamalla ja opastamalla veneilijöitä veneidensä hoitoa, varustamista ja varusteiden käyttötaitoa koskevissa asioissa sekä turvallisuusmyönteisten asenteiden omaksumisessa.

Katsastuksen tärkeimpänä perusteena on Vesiliikennelain 463/1996 3 luvun 8§: "Vesikulkuneuvon on oltava rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen kaikilla niillä kulkuvesillä, joilla sitä käytetään" Myös 2. luvun 6§ tulee ottaa huomioon: "Vesikulkuneuvon kuljettajana ei saa toimia henkilö, jolla ei ole olosuhteisiin nähden tarvittavaa ikää, kykyä ja taitoa".

Vastuu veneestä ja siinä olevien henkilöiden turvallisuudesta on veneen omistajalla ja/tai haltijalla, ja kulussa oltaessa veneen päällikkönä toimivalla. Katsastus ei vapauta heitä tästä vastuusta. Päällikön on ennen vesille lähtöä parhaansa mukaan varmistauduttava siitä, että vene on täysin kunnossa, merikelpoinen ja riittävästi varustettu sekä miehitetty niille vesialueille missä sitä on tarkoitus käyttää.

Katsastusmenettely

Katsastus jaetaan peruskatsastukseen (sisältää nk. runkokatsastuksen) ja vuosikatsastukseen. Katsastus tehdään veneilykauden alussa kesäkuun loppuun mennessä, ja se on voimassa seuraavan vuoden kesäkuun loppuun. Katsastettu vene merkitään vuosittain kotiseuran venerekisteriin, jolloin vene saa oikeuden käyttää seuransa lippua ja/tai viiriä. Katsastuksen suorittavat seuran siihen valtuuttamat, katsastajakurssin käyneet katsastajat, joilla on **liittojen** po. liiton (Suomen Purjehdus ja Veneily) myöntämä katsastajalupa. Vene voidaan tietyin menettelyin katsastuttaa myös vieraan seuran katsastajalla.

Peruskatsastus (sisältää runkokatsastuksen)

Peruskatsastus tehdään joka viides vuosi, sekä silloin, kun vene on vaihtanut omistajaa ja/tai rekisteröintiseuraa, tai jos vene on vaurioitunut tai siihen on tehty rakenteellisia muutoksia (esim. moottorin vaihto). Seura voi myös peruskatsastuttaa veneen aina kun siihen katsotaan olevan aihetta. Peruskatsastus tehdään kaksivaiheisena, toinen runkokatsastuksena veneen ollessa maissa ja toinen veneen ollessa vesillä purjehdusvalmiina. Runkokatsastuksessa tarkastetaan ulkopuolelta veneen runko, ohjauslaitteet, voimansiirtolaitteet ja läpiviennit. Sisäpuolelta tarkastetaan vastaavat kohteet sekä moottori ja sen apulaitteet.

Vuosikatsastus

Vuosikatsastus tehdään joka vuosi veneen ollessa purjehdusvalmiina, jolloin tarkastetaan turvallisuuteen vaikuttavat varusteet ja laitteet. Katsastuksen aikana Liiton koulutuksen saaneet katsastajat informoivat veneilijöitä ajankohtaisista asioista ja turvallisesta veneilystä yleisesti.

Katsastusluokat

Veneet katsastetaan niiden rakenteen, varustuksen ja käyttötarkoituksen mukaan. Katsastusluokkia on nykyään neljä; Katsastusluokka 1 – Avomeri, Katsastusluokka 2 – Rannikko, Katsastusluokka 3 – Saaristo ja Katsastusluokka 4 – Suojaiset vesialueet

Katsastajilta usein kysytään, että mihin luokkaan vene tulisi katsastaa. Karkeasti ottaen jaottelu voi olla seuraava muistaen, että katsastettavan veneen on myös sovelluttava käyttötarkoitukseensa;

- Avomeri -luokkaan katsastetaan omavaraiset veneet, joiden veneilyalueena ovat Euroopan rannikkoalueet ja Välimeri.
- Rannikko -luokkaan katsastus on suotavaa, jos veneilyalue rajoittuu Pohjan- ja Suomenlahteen sekä Itämeren rannikkoalueille.
- Saaristo -luokkaan katsastetaan veneet, joita käytetään Suomen rannikkoalueella, Ahvenanmerellä ja sisävesistöissä.
- Suojaisille vesialueille katsastetaan veneitä, joita käytetään ”yhteysveneinä” katsastusluokan mukaan suojaisilla vesialueilla. Tällaisia veneitä voi olla esim. HT-vene, tuulilasivene ja avovene.

Katsastusmenettelystä yleisesti

Onnistunutta ja miellyttävää katsastustilaisuutta edeltää aina valmistautuminen siihen. Katsastajat kokoontuvat ennen kauden alkua kertaamaan katsastukseen liittyviä asioita, jakavat edellisen kauden kokemuksiaan sekä käyvät läpi liiton esille ottamat kunkin vuoden katsastuksen painopistealueet. Vuodelle 2019 suositeltuja painopistealueita ovat:

- Trafi voi olla rekisteröimättä vene, jos siihen asennetaan valmistajan toimesta hyväksyttyä suurempi moottori
- Veneen vakuutukset kunnossa – HVK edellyttää laiturissa ja saarella olevien veneiden olevan vakuutettuja
- Ilmatäytteiset pelastusliivit – paukkuliivit
 - liivit huollettava vuosittain valmistajan ohjeiden mukaan
 - huollosta oltava merkintä liiveissä
 - jokaista ilmatäytteistä liiviä kohden on löydyttävä varasarja
 - ilman huoltomerkintää ja/tai varasarjaa ei liiviä hyväksytä katsastuksessa
- Tämän lisäksi tarkistetaan veneen **ja omistajan** perustiedot ja niiden paikkansapitävyys, ja että ne ovat kirjattuna SPV:n venerekisteriin

Miten veneen omistaja valmistuu katsastukseen?

On selvää, että veneen omistaja/haltija kevätkunnostuksen aikana käy läpi niin veneen kuin moottorin kunnon, veneen varusteiden kunnon ja varmistuu myös siitä, että merellä olemiseen on turvalliset edellytykset kaikin puolin. Asioita, jotka kannattaa muistaa ja tarkastaa, ovat esim.

- Kaikki veneen asiakirjat ovat kunnossa ja ajan tasalla ja löytyvät veneestä
- Katsastusluokan mukaiset tarvikkeet ovat kunnossa ja ajan tasalla
- Pelastusliivit ovat huollettu ja merkitty – ja ovat määräysten mukaiset
- Veneen läpiviennit ovat kunnossa ja hapettumia ei ole, sulut toimivat
- Lämmitys- ja kaasulaitteet on huollettu ja turvallisessa kunnossa
- Moottori ja polttoainejärjestelmä ovat merikelpoisessa kunnossa, huollettu eikä vuotoja esiinny
- Sammuttimessa on riittävän tuore tarkastusleima
- Raketit ja soihdut ovat kunnossa ja kelpoisuusajat voimassa (kts. myöhemmin)
- Veneen valaistus on toimiva kuten merkinantolaitteet ym. (kts. myöhemmin)

Katsastusajankohdan ollessa käsillä on enemmän kuin suotavaa, että veneen katsastusvarusteet otetaan esille ennen kuin katsastuksen suorittava henkilö saapuu veneelle. Mikäli on tarve täyttää uudet asiakirjat, veneen omistaja/haltija täyttää omalta osaltaan yhteystietonsa ja venettä koskevat tiedot kaavakkeisiin. On muistettava, että katsastajia on vain muutama ja katsastettavia veneitä sitäkin enemmän. Ennakoimalla ja hyvällä yhteistyöllä katsastus sujuu jouheasti ja ilman turhia viivytyksiä.

Lähtävien AIS -laitteiden omistajat/käyttäjät tulisi informoida siitä, että rantautumisen jälkeen laite kytketään pois päällä, jotta turhia merkintöjä VTS -keskuksen näyttöruuduissa ei olisi.

Katsastuksen keskeytys, jatkaminen ja/tai hylkäämiseen vaikuttavat tekijät

Periaatteena on, että yhdessä pyritään käymään katsastuspöytäkirja läpi ja omistaja kirjaa muistiin, mitä korjattavaa, hankittavaa tai muuta veneessä on saatettavissa katsastuskuntoon ja sovitaan, milloin katsastusta jatketaan – tehdään tarkastuskäynti. Katsastusta ei mielellään keskeytetä vaan pääsääntöisesti katsastus pyritään suorittamaan loppuun ja puutteet kirjataan – aivan kuten autojenkin suhteen.

Suoranaisesti turvallisuuteen vaikuttavat puutteet voidaan kirjata muistiin ja jatkaa pöytäkirjan loppuun, jolloin katsastus keskeytetään ja sovitaan, mihin mennessä veneen omistaja korjaa ne. Tällaisia puutteita ovat mm.

- Pelastusvälineet
- Ankkurit
- Aivot tai melat
- Sammuttimet, joiden tarkastus on vanhentunut
- Yli-ikäiset raketit ja soihdut (kipparin omalla vastuulla)
- Hyväksymättömät kulkuvalot (esim. led -polttimo hehkulankapolttimolle hyväksytyssä valaisimessa)
- Vedentyhjennysvälinepuutteet
- Muut vastaavan tasoiset puutteet

Turvallisuusvarusteet, raketit ja soihdut

Valmistajan kelpoisuusajat raketeille ja soihduille on yleensä n. 3 vuotta valmistuksesta. Vuonna 2016 astui voimaan muutos, ettei aikaisempi ”pidennetty voimassaoloaika” ole hyväksytty jatkossa, vaan pyroteknisten laitteiden voimassaolo on se mikä niihin on kirjattu. Pyrotekniset soihdut voidaan korvata LED-hätämerkinantovälineillä. Tästä enemmän SPV:n kotisivuilla ja miten asiaa käsitellään eri katsastusluokissa.

Kulkuvalot

Yksittäinen ja turvallisuuteen vaikuttava asia, joka johtaa katsastuksen keskeytyksen, on kulkuvalojen oikeanlainen toiminta. Mikäli hehkulankatoimisiin kulkuvaloihin on vaihdettu led -polttimot, eivät nämä enää täytä määräyksiä. On valitettavaa, että moni veneilyalan liike mainostaa asiaa, mutta tosiasia on, että valon on oltava hyväksytty siinä käytettävälle polttimolle eikä sitä voi vapaasti vaihdella.

HVK ja vuoden 2020 katsastusajankohdat ja käytännöt

Virallisia katsastusiltoja vuonna 2020 ovat torstait 7.5, 14.5, 28.5, 4.6, 11.6. ja 25.6. sekä tiistait 19.5, 16.6 ja 30.6. Virallinen katsastusaika on klo. 17:00 – 20:00
Mikäli virallinen katsastusaika ei sovi, niin aina voi ottaa henkilökohtaisesti yhteyttä katsastajiimme tai **sähköpostilla katsastus@hooveekoo.fi**. Katsastuksista muualla kuin kerhon alueella tulee aina sopia suoraan katsastajan kanssa. Muualla kuin kerhon alueella ja/tai katsastusiltoina tehdyissä katsastuksissa on veneenomistajan tai haltijan velvollisuus hoitaa katsastajalle aiheutuneet suoranaiset matka ym. kustannukset ko. tehtävästä. HVK:n katsastusohjesäännön mukaan, kakki ne veneet joilla on laituripaikka kerhon Rajasaaren kotisatamassa tulee katsastaa, samaisen ohjesäännön mukaan vene tulee katsastaa viimeistään 2 viikkoa laituriiin tuonnin jälkeen. Katsastettu vene merkitään vuosittain HVK:n venerekisteriin, jolloin vene saa oikeuden käyttää kerhon lippua ja/tai viiriä, mikä taas on esimerkiksi Hästön retkisaareen tulon edellytys.
Katsastus, joka suoritetaan ennen 30.6.2020, sisältyy laituripaikkamaksuun. Venekunnat jotka haluavat katsastaa veneensä, mutta joilla ei ole venepaikkaa HVK:n kotisatamassa, voivat tehdä sen erillistä maksua vastaan.
30.06.2019 jälkeen suoritetuista katsastuksista, peritään kulloinkin voimassa oleva lisämaksu (laiminlyöntimaksu). Katso kerhon kotisivuilta kohdasta ”Maksut”.
Katsastuksen laiminlyöntimaksusta päättää yhdistyksen kevätkokous.

Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi ja tämä vaikuttaa myös kerhomme HVK:n katsastustoimintaan. Tästä on tehty erillinen ohjeistus ” HVK katsastusmenettely 2020 poikkeusoloissa”.

Gustav Broman
HVK Veneilyturvallisuustoimikunta
katsastus@hooveekoo.fi